

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma:	Kfv.II.38.373/2019/4.
A tanács tagjai:	Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke Dr. Márton Gizella előadó bíró Dr. Bögös Fruzsina bíró
A felperesek:	I. rendű Felperes (cím) II. rendű Felperes (cím) III. rendű Felperes (cím) IV. rendű Felperes (cím)
A III-IV. rendű felperesek törvényes képviselője:	... és ... (cím)
Az I. rendű alperes:	Csongrád Megyei Kormányhivatal (cím)
Az I. rendű alperes képviselője:	... jogtanácsos
A II. rendű alperes:	II. rendű Alperes (cím)
A II. rendű alperes képviselője:	Dr. Bohács Zsolt ügyvéd (cím)
A per tárgya:	kisajátítási határozat bírósági felülvizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:	a II. rendű alperes
A felülvizsgálni kért jogerős határozat:	Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.28.173/2016/37/I. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.K.28.173/2016/37/I. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja;
- kötelezi a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesek együttes kezéhez

80.000 (nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás és az ügy előzménye

- [1] A Magyar Köztársaság és az A. 1994. május 2-án az M5 autópálya II-III. ütemének (Kiskunfélegyháza-Szeged É.; Szeged É.-országhatár) megépítésére koncessziós szerződést kötött. A szerződésben a Magyar Köztársaság az autópálya építése céljából kisajátítással megszerzett és állami tulajdonba került ingatlanoknak a koncesszor számára történő rendelkezésre bocsátását vállalta. A koncesszor feladata volt az autópálya tényleges megépítése. A Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Aptv.) kisajátítási kérelem beadásakor és a kisajátítási határozat hozatalakor hatályos 2. § (3) bekezdése és 12. számú melléklete a 2003-2007. között előkészítés alatt álló gyorsforgalmi utak között sorolta fel az M5 autópálya Szeged-Röszke-országhatár szakaszát. Az Aptv. 4. § (1) bekezdése az e törvény hatálya alá tartozó gyorsforgalmi utak építtetőjeként – a koncessziós szerződéssel érintett utak kivételével – a Magyar Állam kizárólagos tulajdonában levő, a gyorsforgalmi úthálózat építéséért felelős, részvénytársasági formában működő gazdasági társaságot nevezte meg. Az Aptv. 7. § (2) bekezdése értelmében a kisajátítási eljárást az építtető kérelmére a kisajátításról szóló, akkor hatályban levő 1976. évi 24. tvr. (a továbbiakban: Ktvr.) alapján, az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell lefolytatni. Az Á. (a továbbiakban: Á. Rt.) 2002. december 20-án kötött vagyonkezelői szerződést a Kincstári Vagyonigazgatósággal (a továbbiakban: KVI). Az Á. Rt. 2005. augusztus 31-ével Zrt.-vé alakult át.
- [2] Az Á. Zrt. 2005. március 11-én mint vagyonkezelő kérte az M5 autópálya építése érdekében – más ingatlanok mellett – a felperesek jogelődje tulajdonában álló külterületi 0112/53 helyrajzi számon nyilvántartott 5 ha 7.780 m² területű ingatlanból 5 ha 4.996 m² területrészt kisajátítását. Az I. rendű alperes a 2005. december 14-én kelt és 2006. január 2-án jogerőre emelkedett 1321-47/2005. számú határozatával – többek között – a felperesi ingatlan 5 ha 4.996 m² területrészt kisajátította 93.114.000 forint kártalanítás ellenében. A kártalanítás megfizetésére a kisajátítást kérő Á. Zrt.-t kötelezte. A felperesi ingatlanból kisajátított területrészt a Magyar Állam tulajdonába és az Á. Zrt. vagyonkezelésébe adta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperesek jogelődje keresetet nyújtott be az I. rendű alperes határozatának felülvizsgálata és a módosított keresete alapján többletkártalanítás megítélése iránt.
- [4] A többször megismételt elsőfokú peres eljárásban a II. rendű alperesként eljáró Á. Zrt. neve N. Zrt.-re (a továbbiakban: N. Zrt.) változott. A II. rendű alperes bejelentette, hogy vagyonkezelői szerződése 2006. január 31-ével megszűnt, és mivel vagyonkezelőként kérte az ingatlan kisajátítását, a kisajátítást kérői minősége is megszűnt. A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2.K.26.784/2013/238. számú ítéletével az I. rendű alperes határozatát megváltoztatta és a N. Zrt.-t, mint II. rendű alperest 126.799.200 forint többletkártalanítás és ennek az összegnek 2006.

január 6. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamata megfizetésére kötelezte. Ítélete indokolásában a Kúria 7/2014. (XI. 25.) KMK véleményre hivatkozással kifejtette, hogy a jogszabályokból és a csatolt iratokból kétségtelenül nem állapítható meg, hogy a II. rendű alperes személyében jogutódlás következett volna be, ezért erről rendelkezni nem kellett. A többletkártalanítás megfizetésére ezért a perben álló II. rendű alperest kötelezte.

- [5] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a Kfv.II.37.980/2015/18. számú végzésével az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Tényként állapította meg a becsatolt iratok alapján, hogy a II. rendű alperes igazolta, hogy a vagyonkezelői joga megszűnt. A vagyonkezelői szerződés megkötésekor hatályban volt, az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: régi Áht.) 109/B. § d/3) pontja szerint a termőföld kincstári vagyonba tartozott, amely vagyon felett a 109/C. § (1) bekezdése értelmében a Magyar Állam nevében, az őt megillető tulajdonosi jog gyakorlását a KVI látta el. A KVI a régi Áht. 109/F. § (2) bekezdés b) pontja szerint a kincstári vagyon tárgyai feletti vagyonkezelői jog gyakorlását szerződéssel másnak átengedhette. Az Aptv. 4. § (1) bekezdése a gyorsforgalmi utak építetőjeként a II. rendű alperes jogelődjét nevezte meg, de ez a rendelkezés a koncessziós szerződéssel érintett utakra nem vonatkozott. A régi Áht. 109/G. § (1) bekezdése szerint a vagyonkezelői jog jogosultját a tulajdonos jogai megilletik, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei. A koncessziós szerződést érintő utak esetében a kisajátítást kérő nem a gyorsforgalmi utak építetője, hanem annak vagyonkezelője volt.
- [6] Rámutatott a Kúria, hogy 2006. január 1-jével a gyorsforgalmi úthálózat vagyonkezelésének rendszere megváltozott. A koncessziós szerződés keretében megvalósuló útszakaszok kezelője már nem a II. rendű alperes volt. Az Aptv. módosított 3. § (4) bekezdése és 7. § (5) bekezdése értelmében a gyorsforgalmi út létesítése érdekében megszerzett földrészlet állami kincstári vagyonba került, amelyet a KVI a gyorsforgalmi út építése céljából ellenérték nélkül az építető vagyonkezelésébe adott. A koncessziós szerződés keretében megvalósuló útszakaszok e jogszabályi rendelkezéseken kívül estek. A KVI jogai és kötelezettségei a **M. Zrt.**-re szálltak át 2007. december 31-ével. A Kúria mindezek alapján kifejtette, hogy a bíróság nem vette figyelembe, hogy a II. rendű alperes a vagyonkezelői joga megszűnése folytán már nem kisajátítást kérő, a többletkártalanítás megfizetésére kötelezni nem lehet. Az új eljárásra előírta, hogy tisztázni kell, ki tekinthető a megváltozott jogszabályi rendelkezésekre figyelemmel kisajátítást kérőnek, a 7/2014. (XI. 25.) KMK vélemény alapján dönteni kell a jogszabályon alapuló jogutódlásról és a jogutód perbeli eljárása mellett hozható ismételten döntés a többletkártalanítás iránti igényről.

Az elsőfokú ítélet

- [7] A megismételt eljárásban a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2.K.28.173/2016/26. számú végzésében megállapította, hogy a II. rendű alperes jogutóda a **M. Zrt.** (a továbbiakban: **M. Zrt.**, illetve II. rendű alperesi jogutód). A jogutódként megállapított **M. Zrt.** fellebbezést nyújtott be, és a Szegedi Törvényszék a 2017. április 7-én meghozott 2.Kpkf.20.469/2017/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság 26. sorszámu végzését helybenhagyta. Hangsúlyozta, hogy a 2006. január 31-én kelt vagyonkezelői szerződést megszüntető okirat 1/a. melléklete felsorolta a perbeli ingatlant, ezáltal a kisajátítást kérő vagyonkezelői joga megszűnt és ezáltal a kisajátítást kérői minősége is. Koncessziós társaság koncesszorként nem lehet az állami vagyon kezelője, ezért a tulajdonosi jogok gyakorlójának és ekképpen kisajátítást kérőnek kell tekinteni a vagyonkezelőt. Megállapítható volt, hogy a II. rendű alperesi jogelőd vagyonkezelői jogának megszűnését követően az ingatlanra vonatkozóan új vagyonkezelői szerződés nem jött létre, illetve jogszabály másik vagyonkezelőt nem nevesített, ezért mivel jogszabály szerint a KVI jogai és kötelezettségei az **M. Zrt.**-re szálltak át, őt kell a vagyonkezelői jog gyakorlójának tekinteni és így kisajátítást kérőnek.
- [8] A jogutódlást megállapító jogerős végzés alapján az elsőfokú bíróság az **M. Zrt.** II. rendű

alpereskénti perben állása mellett folytatta le az elsőfokú eljárást és a 2017. június 20-án meghozott ítéletében az I. rendű alperes határozatát megváltoztatta és a II. rendű alperesi jogutódot kötelezte a felperes részére 126.799.200 forint többletkártalanítás és ennek az összegnek 2006. január 6. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [9] A jogerős ítélet ellen a II. rendű alperesi jogutód nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte az ítélet megváltoztatását, a II. rendű alperessel szemben a kereset elutasítását. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű alperesi jogelőd vagyonkezelői jogának megszűnését követően a kisajátítást kérő jogutódot nem a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 61. §-a és a 7/2014. (XI. 25.) KMK vélemény rendelkezéseinek megfelelően állapította meg, tévesen kötelezte a jogutódnak nem minősülő **M.** Zrt.-t többletkártalanítás megfizetésére. Álláspontja szerint az **Á.** Zrt.-nek a névváltozás folytán a **N.** Zrt. a jogutóda, ő a kisajátítást kérő és ő köteles a többletkártalanítás megfizetésére, amelyet a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 29. §-a és az Aptv. 4. § (1) bekezdése is alátámaszt. Hangsúlyozta, hogy a kisajátítást kérő pozíciója nem azonos a vagyonkezelői pozícióval.
- [10] A felperesi jogelőd felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.
- [11] Az I. rendű alperes észrevételt nem tett.
- [12] A felperesi jogelőd felülvizsgálati eljárásban bekövetkezett halála miatt a felülvizsgálati eljárás félbeszakadt és a Kúria az eljárás folytatását a felperesi jogutódok II. rendű alperes által történő perbevonását követően folytatta a Kfv.II.38.373/2019/2. számú végzése folytán. A felperesi jogutódok nyilatkozatot nem tettek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.
- [14] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272. § (2) bekezdése és 275. § (2) bekezdése folytán a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálhatja és vizsgálta felül.
- [15] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítéletet csak abból a szempontból támadta, hogy a II. rendű alperesként a jogutódi minősége jogszabálysértően került megállapításra, ezért a többletkártalanítás megfizetésére nem ő kötelezhető. A felülvizsgálati eljárásban a Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati eljárás szabályai és az általános szabályok megfelelő alkalmazásával jár el. Az általános szabályok között megfogalmazott Pp. 254. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletével együtt a per folyamán hozott egyéb határozatokat is felülbírálja, kivéve azokat, amelyek ellen fellebbezésnek egyáltalában nincs helye, vagy amelyek külön fellebbezéssel támadhatók meg.
- [16] Mindebből következően nem kerülhet a felülvizsgálati eljárás során olyan végzés felülbírálatra, amely ellen fellebbezésnek volt helye, és amelyről jogerős másodfokú végzés került meghozatalra. A Szegedi Törvényszék a II. rendű alperes tekintetében bekövetkezett jogutódlásról jogerősen döntött, ezért az utóbb a felülvizsgálati eljárásban már nem tehető vitássá, így a Kúria által az ismételten nem vizsgálható felül.
- [17] A II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme kizárólag olyan jogkérdést érintett, amelyről külön fellebbezhető végzés került meghozatalra a peres eljárás során, annak jogszerűsége felülvizsgálati

eljárás tárgya nem lehet, ezért a Kúria azt állapította meg, hogy a II. rendű alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan. Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet – a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintve –, a felülvizsgálati kérelemmel támadott, a II. rendű alperest többletkártalanítás fizetésére kötelező részében a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [18] A felpereseknek a felülvizsgálati eljárás során a jogelődjüket képviselő jogi képviselő munkájával felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a II. rendű alperes köteles.
- [19] A II. rendű alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint személyes illetékmentes, ezért helyette a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [21] A Kúria határozata ellen a további felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja kizárja.

Budapest, 2020. március 18.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella s.k. előadó bíró, Dr. Bögös Fruzsina s.k. bíró